

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de două-ori 24 fil., — de trei-ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Situația politică.

Sibiu, 11 Decembre n.

Mercuri, sептэмăna trecută, prim-ministrul ungar, baronul Fejérváry, a fost primit în audiență din partea Majestății Sale, împăratul și regele nostru, care 3 ore întregi a ascultat esposeul ce i-l'a făcut sfetnicul său ungar asupra situației politice din țară, și asupra măsurilor pe cari guvernul ungar e decis a le lua în scopul restabilirii ordinii și a legalității în țară. Și rezultatul acestei lungi audiențe a fost, că Majestatea Sa și-a rezervat pentru mai târziu pronunțarea asupra celor auzite din gura prim-ministrului nostru. De aici combinațiunea, că guvernul ungar a căzut în disgratie, că și-a înaintat demisiunea, dar Monarchul nu i-a primit-o. Combinațiune, care s'a dovedit a fi fost greșită, pentru-că guvernul nu și-a înaintat demisiunea, și nici în disgratia Monarchului nu a căzut, după-ce însuși Monarchul știe foarte bine, că astăzi n'ar afla pe nimeni în Ungaria care să se angajeze să formeze un nou cabinet constituțional ungar.

Probabil însă, că propunerile făcute Monarchului din partea prim-ministrului său ungar, cu privire la sanarea relelor de cari e bătuită țara, sunt de gravitate mare, și Monarchul nu s'a putut pronunța asupra lor numai de cât, după ce i-au fost aduse la cunoștință, ci și-a lăsat timp de meditare. E vorba, că astăzi ori mâne baronul Fejérváry să meargă de nou la Viena, și atunci va primi răspunsul Monarchului cu privire la aplacarea, ori respingerea propunerilor făcute din partea guvernului ungar. Și chiar negativ se fie acest răspuns al Domnitoriului, din faptul acesta nu urmază că guvernul e căzut, că nu mai are încrederea Corónei, ci numai aceea, că mijlocele de sanare ale guvernului nu corespund intențiunii și voinței Corónei, deci guvernul se caute și se găsescă altele.

Era adevărat, că în sînul coaliției e fermă hotărîrea de a duce lucrurile la frîngere. În cazul, dacă în 19 Decembre, când dieta se va redeschide, va urma o nouă prorogare, coaliția era decisă să nu se mai supună cuvîntului Domnitoriului, să nu mai aie la cunoștință rescriptul prea înalt de prorogare, ci se rămîna împreună și se funcționeze, ținînd ședințe. Se pôte deci, că cu privire la această eventualitate a făcut guvernul ungar, prin ministrul-president Fejérváry, propuneri Majestății Sale, propuneri însă asupra cărora Monarchul nu s'a putut pronunța la moment.

Dar' eventualitatea acesta a eum e căzută, pentru-că coaliția, la intervenția fostului ministru de finanțe Lukács László, s'a declarat gata a nu merge mai departe de cât numai până la reînnoirea protestului ridicat și în trecut în contra prorogării nemotivate (?) a dietei, dar' rescriptul de prorogare îl va lua la cunoștință, și dieta se va respira în pace și în ordine.

Dupa toate probabilitățile deci, — dieta va fi de nou prorogată în 19 Decembre, prin rescript prea înalt, cedit în fața dietei, și apoi se vor începe earăsi tratări de împăcare între Corónă și coaliție, pentru-că dorința de a ajunge la înțelegere se arată din ambele părți. Vorba e numai, că cine va capitula, Corónă ori coaliția? Cu greu ne vine a crede, că Corónă, după atâtea declarațiuni categorice, făcute în privința prerogativelor ce le are de a dispune cu totul independent asupra armatei, să vină acum și să capituleze, acordând limba magiară ca limbă de comandă în armată. Corónă nu pôte să-și nimicească singură, pe calea acesta, vaza și autoritatea. Corónă deci nu va ceda. Dar' tot așa nu pôte ceda nici coaliția, fără să-și îngrope singură întreg viitorul, pentru-că cedând, se nimicește singură pe sine. Firește, coaliția, în actuala ei formațiune. Dar' cine o silește să rămîna în actuala ei formațiune? Desfăcă-se din sînul ei acei deputați, pentru cari nu e chestie arzătoare, și nici chestie de onoare politică, limba

magiară ca limbă de comandă în armată, și formeze cu cei din partidul liberal și din partidul progresist o nouă majoritate parlamentară, și eată că soluția pentru ajungerea la pace e dată.

În direcția acesta merg, așa se zice, nisuițele fostului ministru de finanțe Lukács László, și se crede că și nisuițele fostului ministru-president Széll Kálmán. Dacă vor succede, putem să avem în curînd earăsi stări normale în țară, ear' dacă nu succed, rămînem tot în chaos, ca până acuma, și Dumnezeu știe până când!

Scornituri periculoase. Ziariștii magiari nu și prea dau sémă de aceea-ce scriu, când e vorba de naționalitățile nemagiare din țară, și mai ales când e vorba de Români. Despre acesta datuneau destule dovezi în trecut. Dar' aceea-ce fac acuma, e mai mult decât ușurătate, e chiar criminalitate. Se întrec adevărat zărele magiare în inventarea de știri senzaționale, că Românii din Ardel sunt pe calea de a face revoluție, de a ataca averea și viața Magiilor, cari nu se mai simțesc siguri la vetrele lor, ci încep a se muta din Ardel. În comitatele Alba-inferiőră, Tárnavamare, Tárnavamiciő, Hunedóra, Bistrița-Násăud, pe la Halmagiu și Cămpeni, și mai știe Dumnezeu pe unde, Românii se înarmeză cu puști și patrőne primite de la Viena, pentru a aduce de nou în țară zilele lui Horia și Cloșca. Și infamii de acestea se scriu, nu în fișici magiare de a zecea mână, ci în gazete serioase, ca „Hazánk“, Budapesti Hirlap“, Magyarország“, și altele. Firește, că noi nu putem striga după procurori, ca să ne apere în contra altorfel de murdării, pentru-că tocmai să ne sară întru ajutor procurorii, judecătore ungară să nu se ostă care se condamnă gazetarii magiari pentru calomniile scrise la adresa naționalităților și la adresa Corónei. Adresăm deci o întrebare gazetelor magiare, cari își umplu colónele cu scornituri ca cele de sus: Nu și dau ele sémă, că inventând și publicând astfel de lucruri, pot să aducă poporul nostru pacinic să se gîndescă, că întru adevăr, n'ar fi rău să se facă aceea ce i-se impută că face, dar'

de fapt nici prin gînd nu-i trece să facă? E consult să se lătescă în popor idei revoluționare?! Cine crede că da, să se arate, ca să 'l cunoștem!

Din protopresbiterate.

Conferență preotescă în tractul Alba-Iulia.
Poiana, în Novembre.

(Fine).

Discursul e aplaudat frenetic.

Se procede la constituirea biroului. Notariu se alege I. Neagoe, ear' bărbați verificali Cado și Iliescu.

Cetindu-se apelul nominal se constată că sunt prezenți 28 preoți.

Presidiul invită la pronunțarea asupra absentărilor.

Luându-se în considerare timpul cel atât de nefavorabil, se scusa toți, pe lângă observarea, ca celor ce nu și-au motivat absentarea, să li-se atragă atențiunea asupra urmărilor.

Urmînd la ordinea zilei comunicarea rezoluțiunii consistoriale despre ultima conferență, se ia la plăcută cunoștință.

În legătură cu acesta părintele protopop pune la inima fie-cărui preot a se conforma întru toate celor comunicate din partea Ven. Consistoriu.

Presidiul mai amintește, că pe viitor va avé a se face din partea fie-cărui preot un raport despre progresul sau regresul în parochia sa. Rapórturile date se vor combina apoi din partea vr'unui preot, și se vor ceti în conferență.

Se discută asupra servizei și a predicării îndeplinite.

Discuția e vie, accentuându-se părțile bune și mai puțin bune.

Acésta se mărginește mai ales asupra căditului și a mișcărilor, ce le face preotul în decursul serviciului divin.

Ca părți bune se remarcă ținuta deosebită, intonația corectă și respectată, precum și evlavia recerută, ceea-ce face, ca modul de servire să se privească de mulțumitor.

Cât privește predica, acésta de asemenea se declară succésă.

Se cetesc disertatiunile, compuse de preoții Alexandru Băieșan și V. Stăucă asupra obiectului: Obiceiul poporului de

FOIȘÓRĂ.

Doué cărți de traduceri.

I.

Traducerile au un bogat capitol în istoria literaturii noastre. Incepînd cu *Britannicus* al lui Racine, tradus în 1827 de Iancu Văcăresc, rmînd cu uriașul program de împroșcare a literaturii române prin traduceri al lui Eliade Rădulescu, apoi cu puternicile curente din *Junimea* (mai ales dl Naum) și de la *Contemporanul* scriitorilor cu tendințe sociale, și până la foiletonele celor mai multe gazete de astăzi, traducerile se țin lanț. Ba *Eliade*, într'un punct al unei serii de articole critice (apărute în *Curierul* seu, 1847), își propune să vorbescă în foileton și despre „traducții“, zicînd, că la acestea trebuie să se facă „numai observații de limbă, pentru-că originalul sau opera își are în sine meritul de la autor“.

Unele literaturi străine au înfrînt scriitorii de ai nostri întru atăta, încât se pôte vorbi despre o influență francesă sau germană sau grecă. Altele au numai

meritul de a fi influențat câte un scriitor — sau și mai mulți, fără însă a crea curente. Așa este literatura rusă, de care unii puritani s'au temut grozav, ori pôte au simulat un fel de tēmă... națională, mai cu sémă când trebuiau să facă să cadă vre-o carte, care nu-i tămîia, înaintată la cutare premiu.

Cea mai veche urmă de influență rusă în literatura noastră, de care am cunoștință, este în elegia „mădulariului Academiei de Roma, a lui Aga G. Ascoli“, intitulată: „Tîntimea unui sat, imitație“, în volumul de poezii din 1836 al acestuia. Modelul lui Ascoli este „Cîntirimul din sat“, scris de poetul rus Vasilii Andreevici Jurcovichii, autorul unui studiu (apărut la 1809) despre *Antioh Cantemir*. O inspirație cu mult mai fericită, din acelaș isvor, este frumoasa poezie a lui Costache Negruzzi, „Melancolia“, scrisă în Septembrie 1838.¹⁾ Un alt scriitor din aceleași vremuri, care și-a făcut intrarea în literatură cu traducerea poemului lui Pușkin „Căruța poștei“,

¹⁾ Pentru cunoșterea amănunțită a acestora v. studiul „Doué capitele dintr'o biografie a lui C. Negruzzi“ de dl G. Bogdan-Duică, în *Convorbiri literare*, anul al XXXV-lea, pp. 875 urm.

și ale cărui fabule sunt imitate sau traduse în mare parte din *Crilov*, rus și acesta, e basarabeanul Alexandru Donici.

Casuri sporadice de influență rusă aflăm și după acestea, dar' un interes mai mare pentru literatura „colosului de la Nord“ încercă — și reușește în parte — să deștepte dl I. C. Dobrogeanu Gherea. Opere de ale celor mai însemnați scriitori ai rușilor se traduc și în românește: Dostoevșchii, Turghenev, Gogol, Cehov, Tolstoi, etc., ear' astăzi institutul de editură „Lucașerul“ din Budapesta ne dă o eulgerie din povestirile celebrului Maxim Gorkhii, adevărat Alexei Maximovici Pjeshkoff, căci Gorkhii e un pseudonim și însemneză „Amarul“. Cunoscut fiind rolul acestui scriitor în mișcările din Rusia, cred că se vor îndemna să cetescă broșura acésta și ómenii, cari caută numai ceea-ce e — actual.

Traducerea nuvelor o face dl Horia Petra-Petrescu. Dsa întovărășește cartea cu o scurtă schiță biografică a lui Gorkhii, și cu o succintă apreciere a felului de a scrie al autorului rus. Urméză nouă bu căți, între cari și *Makar Tșudra* („Radă“), prima povestire a lui Gorkhii. „Zăgazuri sfărâmate“, care deschide cartea e tradusă

pe multe locuri în proză ritmată, imprumutând astfel o deosebită vioacine și mișcare tablourilor descrise: „și marea cuprinsă de spaimă tresaltă și tremură și spumegă, plină de sbucium“... Tote se cetesc ușor, și tot ușor se trece preste puținele și micile greșeli de formă, dintre cari unele sunt rămășițe ale originalului — nemțesc.

O pildă:

Se întărește din vîntobai și unul
întrebă: — Încătrun meară?

— La Nicolae. Ds dta?

— La spăla (p. 30).

— Răstărește se... Ii spusă!

Păpăni, și... Ii spusă!
erori așa d'ca la dl Petrescu surprind
ra' dsa ar' mici e dovadă, că în gene-
și e de o limbă îngrijită, frumoasă chiar,
care făcuns să citez bunăoară pasajul, cu
„pe Radă“, ca să arăt acésta:

și pînăspre mare adia un vînt umed, rece
lanța peste întinsul stepei melodia me-
și olică a larmei valurilor bătute de țarm
Da frémătului tufelor, care îl acoperiau.
în când în când vîntul ducea cu sine
răzîșul înghețat, uscat și îngălbenit, îl
arunca în mormanul arzător de lemne și-
întărește flacările; apoi se desprinsă o în-

a umbla în judecăți — mijlocele de curmare a aceluia.

Membrii conferenței, pronunțându-se asupra disertațiilor și remarcând în aceea o gândire serioasă, plină de interes și espusă într-o românească bună, le admit de succese.

La ordinea zilei urmăz disertația: „Mijlocele pentru împedecarea resp. stîrpirea concubinatelor“ de V. Maxa.

Disertantul în espunerea temei date e clar, vioiu și stăpănit adese-ori de durerea, ce o simte în sufletul său pentru răul adânc încuibat în popor, care rău rōde la rădăcina vieții țeranului nostru.

Mijlocele de sanare și-le reasuméză în următoarele:

1. Cel ce trăiește în concubinaj se nu fie împărțit de cuminecătura, numai la cas de mōrte.

2. În biserică se nu 'i fie permis a lua sfințele Paști.

3. În ajunul Bobotezei, când preotul umblă cu crucea, casa celui ce trăiește în nelegiuire se fie încunjurată.

4. La cas de mōrte clopotele se nu i-se tragă, numai când se duce mortul la grōpă.

5. Să fie eschis din comitetul și sinodul parohial.

6. Inmormēntarea se i-se facă în loc separat de ceialalți creștini.

7. Șederea în vre-o strană din biserică se nu 'i fie permisă.

8. Copiii născuți din pat nelegiuit se se boteze cu o taxă separată.

9. Rugăciunile și molidvele necesare se i-se facă pe lângă o taxă separată.

10. Părinții sau tutorii celor ce trăesc în nelegiuire se fie infricați, că și aceea se vor împărțasi de o asemenea tratare.

11. La atari persoane preoții se abzică de competența lor.

Tema fiind luată cu deplină cunoștință de cauză, se consideră ca succésă.

În legătură cu acesta se aduce ca conclus, că mijlocele de sanare espuse în temă se servescă fie-cărui preot din tract ca normă, ce are a o aplica în parochia sa, conform împrejurărilor locale.

În raportul periodic are însă preotul a aminti succésul obținut în acesta direcțiune.

Venind la rēnd propunerile, notariul cetește propunerea trimisă în scris spre dezbateri în conferență din partea preotului absent Fl. Rusan.

Propunerea e de cuprinsul următoriu:

1. Să se voteze șefului nostru tractual, I. Teulescu, pentru respingerea demnă a atacului făcut în contra reputațiunii noastre preoțești cu ocaziunea obținerii bursei de la fondul de teatru, multămită protocolară.

2. Preotul, care și-a necinstit revereanda, prin faptul împrumutării, se

torere prin întunecul nopții de tōmnă, care ne cuprindea din tōte părțile. Intunecul se dete înapoi înfiorat, se arată pentru o clipă la stânga stăpa nemărginită, la dreapta marea fără de granițe, ear' totuși rău în față cu mine figura indesață lui Makar Tșudra, țigan bătrân...

Încă o observație. Cartea acesta se stărește cu „Vagabondul“.

Povestirea are două părți, întâia: am lam cunoscut, și a doua: Istoria vieții sale. Capitolul prim ne descrie un tip de vagabond, cum sunt destui prin Rusia, apăs aproape la perfecție în arta de a înșela și de a minți pe oameni, ear' ca să-l al doilea, atingând interesante chestiuni din morală și social, ni-l arată cum a devenit un om bun. Nu înțeleg, pentru ce n'a luat di Petrușca ne fi dat două a „Vagabondului“, și o Gorchiu omul întreg. Istoria aceasta a lui și e tradusă în românește pe de-a'ntr'ova publicată în broșură, împreună cu un rășul meu de drum, de un ore-care c. I. Neagoe, în București. O carte rea.

Cu tōte acestea, broșura lui Petrescu se numără printre traduceri mai bune ale noastre, și cum talenul lui Gorchiu strălucete și din traduceri, cartea se va ca să se folosească și cu resărire de plăcere.

Ion Pallin.

fiu tras în cercetare disciplinară din partea forului superior.

Conferența primește propunerea cu aditamentul, ca tōte conferențele preoțești se se invite a protesta în contra încercării de a lovi în reputațiunea noastră.

Presidiul, aflând de bine, cetește unele rezoluțiuni mai înalte de o importanță mare pentru preoțiunea noastră.

Amintesc tragerea de cu vreme a atențiunii din partea Escelenței Sale asupra pericolului, că s'a primit între confesiunile recepte a patriei secta baptiștilor, ce a prins rădăcini mari în sinul poporului nostru.

Timpul de ținere a conferenței anuale se fixeză pe jumătatea ultimă a lunii Septembrie.

Cu acesta, eshauriându-se ordinea de zi, se declară închisă conferența la ora 2 1/2 p. m.

După terminarea agendelor, preoțiunea se întrunește la o masă comună. Aici se toasteză pentru Escelența Sa, în onōrea șefului tractual, cât și pentru disertantii, cari au contribuit cu forțele intelectuale la reușita conferenței. Alex. Băiesan.

Strădanile popórelor.

Un curent, mare în silințe, bogat în prestațiuni, îmbelșugat de gălăgia care întovărășește munca zilnică a popórelor, a societăților, se vedește în zorile veacului nostru. E fētul frământărilor seclilor trecute, e strădania de a-și uni puterile într'o puternică înbrățișare, menită să pună mai tare zăgazuri vremelniciei, de a robi în raport cât se pōte mai mare puterile naturii. Dar' fētul acesta s'a smuls de sub paza cūminte a idealului național, și acum neastămpărat că și inteligența zilelor noastre, nu mai cunōște limitele înțelepciunii și ale dreptății.

Singuraticului nu-i mai zimbește viitorul, zarea 'i se învăluie tot mai mult în ceață și prăpastii îl păzesc în cale. Rōdele prestațiunilor înfrăirilor stăpānesc tōte puterile, ear' singuraticul e aruncat în ungherul neobservat, e singur cu durerea asprei lui trade.

Dar' mai puternic e curentul acesta ca rost politic, unde e amestecat cu tōtă stīlencia morală, și meschiania civilizației moderne. — Era o vreme, când statul era privit ca ceva întreg, bine rotunzit. Tōte silințele statului erau îndreptate cătră aceia, din cari e compus, se-i creșcă, se-i facă ómeni virtuōși. „Fă, ca să devii tu însași cap de operă“ — glăsuia greul filosof, căci frumosul, harmonia e fericirea cea mai înaltă. Estetica, harmonia sufletescă și cea din afară, e caracteristica bētrānilor, ear' creștinismul a dat statelor pece-tea etice. „În stat trebuie să se producă cât mai multă viață, se se desfășure activitate sufletescă și fizică, povățuită însă de ideea morală“¹⁾ scrie Descartes într'o epistolă cătră un prietin. Azi însă stăpānesc dinamismul. — „Creșteți, dezvoltăți puterile în infinit“ e lozincă modernă. Cât mai multă putere, cu atât mai multă activitate. — Și întradevăr, vedem cum în cursul veacului trecut se manifestă pornirea după putere și activitate, nu numai în înmulțirea problemelor și soluțiilor de internă administrație, ci mai ales în raportul de reciprocitate a națiunilor, în creșterea esternă a statelor. Pornirea acesta de expansiune a avut o limite durată de natură, până ce închegarea părților dismembrate ale unui popor nu și-a aflat forma convenită: unitatea națională, precum s'a întâmplat în țara Neamțului, România ș. a. Noua politică, politica universală, isvorită din cea europeană, a înghițit hotarul acesta sănătos, silințele nu mai țin sēmă de trebuințele interne, viața pulsează mai puternică la periferie, și dorința de a se valida în divensul popórelor prin sfatul se e mai intensivă.²⁾ Căci așa e credința, că numai statul, care are mare estindere, jōcă rol la orice mișcare, imbie supușilor desvoltare și validitate deplină, ear' cela căruia

nu e cu puțință de a face astfel, e silit să se retragă în chilia lui modestă.

Dorurile de expansiune iau dimensiuni tot mai mari, lupta crāncenă după stăpānirea lumii e aprōpe o luptă, care va micșora numărul pretendenților, până ce se vor vedea numai doi dusmani față în față și după svārcoliri și sudori de sānge va rămānē un singur popor stăpān.

Astfel își întruchipează politicianul ahtiat de putere viitorul. El e convins, că națiunile nici nu mai au nici o valōre, în urmare nici dreptul de esistență, nu sunt vrednice de susținut, ele trebuie să cadă jertfă pornirii expansive. Ear' o astfel de convingere omōră ori ce simpatie față de națiunile cele mici. E și o nebunie să crezi a putea opri un torent, o lavină, tu neputincios, în prāvālierea sa.

Dar' sub astfel de raportari, chipul viitorului ni-se înfățișeză fōrte posomorit. Și o vedem și o esperiem zilnic, cumcă tot mai mult se încuibă în inimi dorința de putere, și egoismul națiunilor devine tot mai cras. Tot mai mult se retrag problemele culturii — a acelei activități omeneste, care cunōște înțelepciunea și dreptatea și nu puterea cu activitate condusă de cele mai înalte idei morale, — tot mai mult se retrag în fața pornirilor pātimașe. Da, vedem și suntem convinși, că în urma înfrăirilor la auzul lozincii moderne selucră mai mult, înzecit mai mult de cât în trecut, dar' totodată se naște întrebarea: óre mai fericiți, mai liniștiți sunt ómenii în mijlocul atator prestațiuni? Unde se transformă óre lucrul în fericire, în liniște sfântă?

Și acestea nu's chipuri de ale viitorului, ci realitățile prezentului: lucru mult afară din samă, fericire puțină sau de loc. „Ce am dobândit óre căștigānd lumea prin pierderea sufletului?“

Dar' pronia cerescă a întocmit cu mare înțelepciune cărările vieții, și aceea încă e lāsată de la Dzeu, ca ori-ce acțiune se nască reacțiune, ori-ce curent contracurent. Și de-și se observă o mare schimbare în ținuta popórelor mari față de cele mici în vėzduhul ce-le învăluie, ochiul ager vede deja simptomele reacțiunii, dorul după o viață mai fericită, după liniștea zărilor albastre, care numai prin întărirea omului ca intern se pōte dobāndi, începe a incolți.

Națiunile mici au și vor avē totde-una o valōre, și încă mai reală de cât cele mari. Căci pe când în lumea mare se lucră la estindere, pe atunci națiunile cele mici se închid smerite în internul lor, tac mulcom, dar' lueră cu atât mai febril zel la întărirea internă, la luminarea acea binecuvēntată, din care rēsare sōrele de māne. Energia acesta internă le ridică la adevērate individualități sufletești, cari vor trăi în veci. Prin strădanile lor fără gălăgie își primesc aureola sfințeniei; lucră conduse de sublimatele idei ale moralei, împreunând activitatea sufletescă cu cea pāmēntescă, întrunind frumosul greului, moralul blāndului creștin cu puterea de muncă a modernului. De la astfel de națiuni isvorese impulsele mari, cari stăpānesc lumea spirituală a popórelor. Ele lucră în chilia sfântă a națiunii lor, caută în adāncul sufletului spre a afla calea care duce în o lume, în o viață nesupusă vremelniciei, pe când cele mari, concentrându-și tōte puterile la periferie, lasă internul pradă bōlelor cumplite, socialismului și anarchiei.

Vedem dar' pe de o parte nemărginita pornire după succese esterne trecētoare, pe de alta nemărginita agerime întovărășită de muncă neîntreruptă, chemată de a le-cui lipsurile și nevoile poporului; la cele mari puterea brațului și vitejia gurii, la cele mici bunătatea, adevērul, superioritatea de suflet. Și întrē cele mici se numără și Danemarca. Pe când Germania, Franca și alte state sāngerau din mii de rāni, ea lucră tăcută cu mare înțelepciune la clādirea celui mai sfânt ideal, la întocmirea școlilor poporale, viitorul cel mai sigur al unui popor.

Mi-se va zice, că și popórele mari lucră la ridicarea școlii, și pōte îmi va a-duce de pildă chiar Franca, unde azi atāta muncă se cheltue pe tereul școlar. Adevērat, că în Franca se cheltue multă

muncă, de cât care la nici un popor. Nu-mai tot trebuie și aceea ținută în vedere, că acolo starea e anormală. Nu se lucră din convingere, ci activitatea isvorește din lupta nesănētosă între stat și biserică. Puterea politică caută în ruptul capului să nimicească clericalismul cu desevērsire, e programul din 1789/90. Vrea să ridice o școlă, de la care să pōtă aștepta împācirea individualismului, vlāstariul din flori a bisericii apusene, cu isprava veacului al XIX-lea, adecă cu socialismul. Acolo nu e muncă bine plānuită, precum o cere pedagogia, ci o formală resmiriță pe tereul școlar. Și apoi câtă zarvă nu se face în jurul muncii lor și câtă gălăgie nu întovărășește și activitatea înțeleptului neamț?

Dar' se ne întōrcem la mica Danemarcă. Cine óre dintre ai nostri a mai auzit de școlile acestui popor? Și totuși marii bărbați de școlă ai neamurilor peregrineză mereu — începēnd cu anii 1880, în Danemarca, ca și odată în Helveția, la altarele ridicate de Pestalozzi. Rein, herbartianul vestit și la noi Romāni, încă a peregrinat în anul 1895. Ne-o spune într'un articol al se u din „Encyklopädisches Handbuch der Paedagogie“ intitulat „Die Volkshochschule“, articol pe care îl recomand cu tōtă căldura inimii celor-ce se intereseză de mersul și desvoltarea școlilor. El însuși o spune, că întrē școlile daneze și cele din Germania nici o asemēnare nu se pōte face.

Povățuit de ideile Pestalozzi-herbartiane, episcopul mare ca pedagog, istoric, politic, Grundtvig, herosul nordului, a plāmădit ideea, din care rēsări sōrele māngāetor și alinător de dureri și nevoința a celor-ce stropesc glia cu sudōrea feții. El a pus temelie adevērată școlii poporale, înființând totodată „Die Volkshochschule“, școlă superiōră poporală, care azi numără peste 90 de foculare. Muncitori, plugari, meseriași de la 18 ani în sus, își primesc aici în vreme de iarnă, într'un curs de 5 luni, o cultură generală, menită de a da un farmec ocupațiunii și vieții lor, de a le ridica puterea morală. Pentru fete încă există un curs vara, care durēză 3 luni. Nu atāt cunoștințe practice se dau în școlile acestea, acelea le lasă în grija școlilor de specialitate, ci mai mult cunoștințe, cari se clādescă caracterul moral și religios, cari se le mārēscă și întārēscă sufletul. Pe intern se pune temeiul, care povățuește activitatea zilnică a ómenilor.

Cum că poporul danez e conștient de sine și chemarea sa, se vede și din împrejurarea, cum își alege bărbații de la cārmă. Guvernul e compus din astfel de bărbați, cari cunosc într'adevăr tōte lipsurile și nevoile neamului, cari înșiși au suferit tot amarul și în suferință au aflat isvōrele răului, în legea lui Pestalozzi.¹⁾ Și dintre aceștia rēsare un chip, un mag, încunjurat de rōdele hārnicii sale dāscălești, pe care recunoștința binefacierilor l'a ridicat acolo, unde e cel mai vrednic, adecă ministru de culte și instructor publică. E dascălul poporal Cristiansen, un bărbat cu mare pricepere, luminat de cele mai înalte idealuri, hārnice slujitor la altariul neamului se u. Și acesta s'a întēmplat acum în veacul nostru. Înțelegeți neamuri! Cine conduce făclia adevērului óre? Și apoi se te mai îndoești de valōrea națiunilor mici? E plină de înțelepciune și taină lumea Ta, Dōmne.

Iena, Novembre 1905.

Nicolae Păunaș.

Oficială.

Oficiile parohiale, cari espedeză rezultatul colectei pentru catedrală, se trimită și un scurt raport, căci banii merg direct la cassa consistorială, ear' de raport are lipsă referentul resortului.

¹⁾ Pestalozzi: Wie Gertrud ihre Kinder lehrte. p. 5. Universal-Bibliothek.

²⁾ Descartes: Epistolae 66 p. Eucken: Beiträge zur Philosophie und Pädagogik. Leipzig, p. 47.

NOUȚĂȚI.

Maiestatea Sa regele Carol al României, care, cum am fost anunțat, era bolnav, se află acum cu desăvârșire restabilit, și cu începere de Sămbătă își face obișnuitele primblări prin parcul palatului regal din București.

Răspuns la memorandumul Sașilor. Ministrul de culte și instrucțiune publică, însărcinat din partea Monarhului să rezolveze în cercul său de competență memorandumul consistențelor săsești din Sibiu, înaintat în contra ordonanțelor ministrului referitoare la magiarizarea instrucției în școlile elementare populare, a răspuns consistențelor, că menține întru toate ordonanțele cu pricina, fiindcă dispozițiunile cuprinse în ele sunt bazele în lege.

Ministrul de culte Lukács a căzut, Joi, la balotaj, în cercul electoral al II-lea din Budapesta, având ca contracandidat pe independistul Emeric Nemet. Lukács a rămas în minoritate cu 231 voturi față de Nemet.

Bucovina și esoposia din București. Dieta bucovină, neorientată fiind despre caracterul esoposiei din 1906, a hotărât unanim, după cum am anunțat și noi nu de mult, — participarea țării Bucovinei la esoposia amintită, și a votat pentru această o subvențiune de 10.000 corone. Comitetul țării însă, incredințându-se, că esoposia jubilară din 1906 are un caracter exclusiv național român, a declinat executarea hotărârii dietei, care a hotărât participarea țării numai în credința, că esoposia va avea un caracter internațional. Bucovina nefiind o țară curat română, ci o țară poliglotă, în care populațiunea mai pe jumătate e slavă, nu poate deci participa ca țară la esoposie, ci numai Românii din Bucovina, cari reprezintă asemenea o jumătate din populația Bucovinei, pot participa la esoposia proiectată. Românii bucovineni au și hotărât cu mare însuflețire participarea la esoposia jubilară din 1906. S'a constituit un comitet de organizare, care a pornit lucrările în mod foarte energic.

De la esoposia națională. Cu organizarea secțiunii istorice la esoposia națională din 1906 a fost însărcinat dl profesor universitar din București Nicolae Iorga, cunoscut bun al Ardelenilor.

Resultatul concursului pentru afișul-reclamă al esoposiei naționale din 1906 se știe acum. Au fost prezentate 12 proiecte. Comisia instituită din dnii arhitecți Sterian, A. Ghica și Eug. Voinescu, luând în cercetare proiectele prezentate, a convenit să se decernă premiul I machetei cu deviza „Labor“ a dlui Emil V. Damian, absolvent al școlii de Belle-Arte, ear' premiul al II machetei cu motto „Noroc și Dzeu ajută“ a dlui Frantz Sirato. Afișul cu premiul I e o frumoasă lucrare artistică cu motiv național, precum spun unele gazete bucureștene, și întrunește toate condițiile unui afiș-reclamă.

Hirotoniri. Joi a fost sfințit de preot nou alesul paroh al bis. sf. Nicolae din Scheiul Brașovului Ioan Prișcu, ear' Sămbătă Ioan Rafiroi, paroh în Cernatul-inferior.

† Constantin Suciu, paroh gr. or. în pensie în Măgina (tractul Albei-Iulia), după suferințe îndelungate, împărțit cu sfințele Taine, a încetat din viață Mercuri în 6 Decembrie st. n în al 90-lea an al etății, al 51-lea an al păstoririi preoțetei, al 51-lea al fericitei vieți conjugale. Rămășițele pământești ale defunctului au fost ridicate și așezate spre vecinică odihnă în cimiterul bisericii din Măgina, Vineri în 8 Decembrie st. n. la ora 10 a. m.

Confiscare. Numărul de Joi al ziarului „Népszava“ a fost confiscat din cauza unei poezii: „Să mergem înainte“, în care procuratura a descoperit agitație contra constituției.

Premiul Nobel. Pentru spița literară mareului premiu Nobel se răbdoesc omenii rașnic. Unii cred, că cele 250,000 corone va căpăta Sienkiewicz, autorul lui „Quo vadis“, alții le menesc lui Giosue Carducci, alianul puternic în poezia lirică. Englezii, renumitul lor critic Ed. Gosse în frunte, au să pună bari în mâna romanțierului Thomas Hardy, de-și acesta nu e numai de renume universal, ba nici european.

Revărsarea râului Sava. De la Eszék a venit știrea, că Sava și-a umflat apele și și-le-a revărsat prin ținuturile orașelor croate Brod, Zupanje și Gunja, făcând pagube uriașe. Au plecat mai multe companii de pioneri să lucreze la stănjinirea revărsării. În 5 Decembrie au scos din riu trupurile morțe ale 4 omeni și trei lăgăne, în cari erau copii mici înfășați și legați în ele. Apa a luat casele și cu ele omenii și copiii. Lipsa e negrăit de mare prin locurile pustiite de revărsare.

Descoperirea unui tribunal al împăraților romani. În Roma s'a descoperit un tribunal imperial, a cărui clădire este foarte bine conservată. Desmormântarea acestui monument din „forum romanum“ a început-o și isprăvit-o arhitectul Boni.

Daruri pentru biserică. Parochienii din comuna Laz, aflători în America, au contribuit la înfrumusețarea bisericii din Laz cu următoarele sume: Vasile Faur, Iacob Faur, Ioan Faur, Dumitru Faur, Ioan Popiuc, Vasile Tekuczky, George Simtea, Iosif Colhon, Achim Cucuian, fiecare câte 10 cor.; George Popa, 1 cor. 24 fil. Dumnezeu să le răsplătească și să le ajute a să întorče în pace acasă. — Ioan Mihai paroh.

Ciocnire de vase. Steamerul *Philippeville*, ce mergea la Congo, s'a ciocnit în canalul Minecei cu un vapor necunoscut, pe care l'a scufundat. Nenorocirea s'a întâmplat pe o cetă grăasă. Philippeville n'a scăpat de cât 7 omeni din echipaj. Ceilalți au perit.

Avis. Toți membrii din „Filia Alba-Iulia“ a Reuniunii a II-a de înmormântare din Deva sunt invitați la adunarea, care se va ține *Duminecă în 31 Decembrie st. n. a c. la 2 ore d. a.* în casina română din Alba-Iulia. Ear' până atunci fie-care membru este rugat a-și prezenta cărticica de membru subscrisului cassariu pentru a se controla plătirile. Toți cei cu taxe restante să le achite pentru a nu-și perde eventual dreptul de membru. Orele oficiose: Sămbătă d. a. de la 5—7 ore în casina. Alba-Iulia, în 8 Dec. 1905. Ioan Teulescu, director subst., Ioan Pampu, cassariu subst.

Curs de scrimă. Domnul Iuliu I. Agrima, profesor de scrimă, cu locuința în Vêrșet, ne avisază, că pe la 20 Decembrie n sosește la Sibiu, unde va deschide un curs mai lung de scrimă. Numital domn a fost profesor de scrimă la școala de ca-deți din Timișoara.

Stărpirea omidelor. În urma ordinațiunii ministerului de agricultură, magistratul orașului Sibiu avisază pe cultivătorii de pomi, că acum este timpul cel mai potrivit pentru stărpirea omidelor, prin tăierea cu foarfecile de pe pomi a cuburilor acestora. Această procedură se poate aplica și la pomi înalți, cu ajutorul scărilor și parilor.

Ovrei refugiați din Rusia în România. Prefectul poliției din Iași raportază, că de la începutul mișcării revoluționare în Rusia până Duminecă a fost săptămâna, s'au refugiat la Iași 5,000 Ovrei, cei mai mulți din Basarabia și Odesa. În Galați încă sosesc mereu Ovrei din Ismail, și vorbesc cu recunoștință despre unele familii de Români, cari le iau apărarea în locurile de prigonire. — Unde sunteți, pentru vești de acestea, dragi ripoteri de la gazetele jidano-magiare?

Curs de învățământ pentru manuatorii de motore. Reuniunea sodalilor români din Sibiu, înnoștiinteză pe proprietarii de motore și pe manuatorii acestora interesați, că în hala de mașini a muzeului tehnologic r. ung. din Budapesta sunt espuse 4 motore cu antracit, coc (koaks) și cărbune de lemn, și că prin cercetarea unui curs de șase zile pot învăța construcția și manauarea acestor motore, menite pentru industria mică. Invățământul e gratuit, plătindu-se numai taxa de înscriere, 2 corone. Cercetătorilor cursului se acordă reducere de preț pe căile ferate. Înștiințările sunt a se face la biroul camerei comerciale și industriale din Brașov până în 18 n. luna această.

De la teatru. Azi, Mercuri, se joacă comedia lui Al. Dumas „Kean“, ear' mâne va fi repetată opereta cea nouă „Jung-Heidelberg“, jucată cu deosebit succes până acum de patru ori. Mercuri se va juca prima dată în sesiunea această plăcută operetă „Das süssse Mädel“ de Reinhardt. Rolurile principale sunt date damelor Sablé, Selhofer și Weber, și domnilor Lechner, Pistol, Stärk și Tellovsky, cunoscuți publicului nostru.

Indurați-Ve spre sêracii nostri.

„Mila dată sêracilor te curată de păcate, îți câștigă indurare și viață vecinică“.

Inscripția pe icôna Maicei Domnului, ce atrîna de-asupra lădiței cu crucerii sêracilor, în localul Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu“.

În frățesca înțelegere cu „Despărțământul femeiesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, format din femeile noastre, ce stau aprôpe de clasa meseriașilor nostri, și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinată binelui obștesc, apelăm la inimile generose și le rugăm să binevoiască a dărui bani, vestimente și alimente, ce să se împartă în ajutorul nașterii Domnului întrê sêracii nostri (învêțăcei, școlari, bărbați și femei, scâpetați).

Ne găsim în prēja zilelor, în cari sêracul ca și bogatul, caută să-și încălzescă sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, V'a binecuvântat din belșugul său, dați puțință și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu cuvenită solemnitate sub binevoitoriul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele dōme *Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarschy.*

Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Lacrimile vărsate de sêracii nostri servescă drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și omenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 23 Novembre n. 1905.

Vic. Tordășianu
president.

Stefan Duca
notariu.

PARTEA LITERARĂ.

Corespondența lui Șaguna.

(Urmare).

IX.

Iubite și prea cinstite Părinte Proto!

Ai grăși (e) tare, când din întârzierea răspunsului meu la scrisoarea-ți din 13-lea Noemv. a. tr. ai deduce vre-o nepăsare din parte-mi cătră persoana ta. Crede-mi, că mulțimea lucrurilor, ce mă întetește, și lipsa persōnelor, care să-mi fie mână de ajutoriu, este pricina cea adevărată a întârzierii răspunsului meu. Eu încă atunci, când sosise scrisoarea-ți cu 108 fl. am rându-it trimiterea a 3 rënduri de mineie, care ți s'au și espedit, pentru restul banilor așteptăm bucuros. Calendaru nu-ți am fost trimis spre vnzare, ca să nu-ți fac val. Oră (e) nu ar fi mai bine a publica prenumerație pentru calendarele, de vreme ce librării prea scump le vënd? Azi îți trimit Prea Cinstiei Tale un Calendar cu aceea, ca să-ți dea Dzeu sănătate stătornică în acest an nou.

Biblia să tipărește și testamentul vechiu îl vom sêvêrși în 2—3 săptămâni, decât vrei să-l aibi, scrie-mi, și îți voi trimite. Testamentul nou va fi gata la sfêrșitul lui Aprilie a. c.

După aceea vom tipări Evangelia în o ediție frumoasă, precum nu s'au mai vëndut la noi Românii. Ce zici, nu am puté publica prenumerație pentru Evangelie?

Ce zici, și ce ziceți la 1000 # ce am cêpătat de la Maiestatea Sa?

În sfêrșit, așteptând deslușirile Tale, rămăiu cu binecuvântarea archierescă.

Al Têu de bine voitoriu

Andreiu
episcop.

Sibiu, 9 Ianuar 1858,

X.

Prea Cinstite Păr. Protopôpe, mie iubite!

Bine că nu ai zăuitat cu totul trimiterea hârtiei archierești a preasfințitului Têu Episcop. Dar' cum nu te-ai îndurat a face un articol din acea hârtie archierească și a ni-l trimite gata? Mai nainte scriai și tu articoli în cea pârilită gazetă de la Brașov, ear' organul nostru încă nu se bucură de nici un rol literar din parteți! Eu am făcut așadar' acum un ar-

ticol din cuvântarea dlui frate Samuil, și mă voi bucura, dacă i-se va nărâvi și-i va plăcé. De ne ar fi venit Țirculariul acesta în timpul său și de am avea mai mult loc în „Telegraf“, l-aș fi fost tipărit întreg; dar' acum n'am putut să fac altmintrelea, de cât așa cum am făcut.

Din Biblia ilustrată vei căpăta testamentul vechiu în săptămâna viitoare.

Pentru tipărirea Evangeliei în un format mare și cu Ausstattung frumos pregătesc acum cele de lipsă, ca să pot hotărâi prețul prenumerațional. Cu publicarea prenumerației voi trimite și o colă întregă de probă spre vedere; unde a va fi fără n însă avem lipsă cel puțin de 400 prenumerații, ca să nu o pățim așa, cum am pățit-o cu Biblia și cu Mineiele.

Am simțit și eu lipsa tipăririi Canonelor, însă cere un lucru gigantic, căci așa precum sunt românește astăzi cano-nelle scrise, nu se pot tipări, căci limba dintr'insele este cu totul rea; apoi nici tălmăcirile nu le putem tipări, căci am perde dreptul de tipografie, și așa ar trebui să se facă index nou. Însă întrebare este: cine să prelucre cano-nelle în privința stilului, ca să corêspundă celui bisericesc, și cine să facă index? hic area, hic salta! Pôte se vor face, dar' cu vreme și cu ajutor obștesc și ca să ajungem la scop, trebuie să fim Apostoli ai producerii simțului obștesc, în creștini, ca să ne folosim de ei în vreme de lipsă.

Sibiu, 24 Febr. 1858.

Multe închinăciuni Preasfințitului, și ție și casei tale sănătate, rămân al têu de bine voitoriu

Andreiu
episcop.

XI.

Prea Cinstite Păr. Protopôpe, mie iubite!

Scrisoarea-ți din 14-lea ale curgătoarei împreună cu suma de 96 fl. o am primit și-ți mulțămesc pentru ostenela avută. În zilele acele se vor espeda cele 22 esemplare din istoria mea bisericescă, pentru care ai trimis prețul. Prin carul iute vei primi cărțile, între cari vei afla și 1 Pentocostariu, 1 Triod, 1 Evangelie spre vedere și un Liturgeriu cu prețul lor. Așisderea și actele sobôrelor ce am avut aci la a. 1850 și 1860.

Știind eu procopsela Prea Cinstiei Tale ași dori a afla părerea-ți în privința acestora.

Domnul Episcop Masirevici îmi zicea la Viena, că multe biserici din Eparchia sa au trebuință de Pentocostare, însă n'au scris pentru ele dōră, căci e mănios pe mine pentru-că voesc să aduc treaba bisericeii române la o stare normală și canonică. Ce face Ierarchia grecească cu Bosniacii, aceea fac Dlor cu noi Românii, dar' bun e Dzeu și dreptatea trebuie să triumfeze.

Dacă mi-ai scrie ce gândești despre această bine ai face. Pe lângă care rămân cu adevărată dragoste

Sibiu (1861)

Al Prea Cinstiei Tale de tot binele voitoriu

Andreiu baron de Șaguna
episcop.

XII.

Prea cinstite Păr. Protopôpe!

Adresa de mulțămire din 28 ale curentei pentru indurare Majestății Sale, căci s'a îndurat a încuviința cererea națiunii noastre romane cu înființarea unei Mitropolii naționale și cu denumirea mea de Archiepiscop și Metropolit al aceleași o am primit cu mare mângăere, căci am vëndut dintr'însa și a vōstră mângăiere.

Cele-ce aș vrea a vă recomanda deocamdată, acele le veți afla în Circulariul meu, pe care îl veți primi prin consistențiarul vostru și doresc ca strîns să vă țineți de povețele pe cari vi-le dau acolo.

Pe lângă care poftesc pe Prea Cinstia Ta ca să încunoștiințezi despre acest răspuns al meu pe Păr. Protopresbiter din Iebel și pe toți Preoții, cari sunt subscrisi în adresa amintită, rămânând cu binecuvântarea archierescă.

Sibiu, 31 Decembrie 1864.

Al Prea Cinstiei Tale de tot binele voitoriu

Andreiu
Archiep. și Mitrop.

(Va urma).

Nr. 13 1905

[289] 2-2

Concurs

Pentru ocuparea locului vacant de **director în internatul orfelinat** susținut de „Reuniunea femeilor române din Brașov” se deschide concurs cu termen de 30 de zile începând de ziua în care se face această publicare în „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, în „Telegraful Român” din Sibiu și în „Drapelul” din Lugoj.

Petentele au să documenteze:

1. Cunoștințe pedagogice, fie acelea câștigate prin studiu teoretic sau prin aplicațiune practică sau prin amănândouă.
 2. Cunoștințe despre lucrul de mână, despre menaj și despre croitul hainelor.
 3. Atestat de botez din care să se vadă că concurenta nu este mai tânără de 30 de ani.
 4. Despre aplicarea ei de până acuma și despre purtarea morală.
 5. Atestat medical că este sănătoasă.
- Angajamentul se face deocamdată numai provisoriu pe un timp de un an de zile. Alăsa are să își ocupe locul de directoră la 2 săptămâni după primirea decretului de alegere.
- Alăsa este datore a se supune tuturor dispozițiilor adunării generale a Reuniunii și ale comitetului aceleia, luate în interesul internatului-orfelinat.

II. Beneficiul împreună cu acest post este:

1. 720 corone lăfă în bani gata, cari i-se plătesc în rate lunare anticipative.
2. Locuință și totă întreținerea în internat.

III. Recursele sunt a se trimite la a dresa prezidenței dămnă Elena Săbădeanu în termenul arătat mai sus.

Brașov, din ședința comitetului ținută la 12/25 Novembre 1905.

Elena Săbădeanu **Ioan Lengeru**
presidentă. secretariu

Nr. 21 1905 parohial. [282] 2-3

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericăscă româna gr. orient. **Bran-Pôrta**, protopresbiteratul Branului, va da în 11/24 Decembrie a. c. la 2 ore p. m. prin licitațiune publică minuendă în întreprindere **edificarea unei școle noue**, conform planului și preliminarului de spese, aprobat de Venerabilul Consistoriu arhidieceșan, ca senat școlar nr. 8300 dto 8 August 1902, în sumă de cor. 14 089 24.

Întreprinzătorii, cari vor reflecta la a căsta întreprindere, au a depune vadiu de 10%, ear' minusferentul va fi îndatorat a depune cautiunea recerută în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se află și se pot vedea până la ziua licitării la oficiul parohial gr. or. din Bran Pôrta.

Bran-Pôrta, în 11/24 Novembre 1905.

Pentru comitetul parohial:

Ilariu Reit **Miron Tatoi**
president. membru în comit. par.

Nr. 110 1905. [284] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroh** în comuna bisericăscă de clasa III **Vidra-de jos** din protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele arătate la cōla B pentru întregirea venitelor preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursele lor cu documentele recerute la subscriul oficiu și se pot prezenta înaintea alegătorilor în biserică pentru a cânta, respective a celebra și a cuvânta, însă înainte de espirarea concursului.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 10 Novembre 1905.

Romul Furdul
protopop.

Ne mai pomenit de eftin!

500 bucăți cu numai 1 fl. 85 cr.

Un admirabil orologiu anker de precisiune, se trage la 36 ore, cu lanț aurit, 1 ac de cravată cu brillant simili, 1 inel aurit cu imitație de pētră pentru domni sau dame, o minunată garnitură constătoare din manșete, gulere și bumbi de pept din aur-dublă 3%, 6 batiste de in, 1 requisit de scris elegant de busunar din nichel, 1 admir. oglindă în cutie și pepten fin, 1 săpun cu miros plăcut, 1 carte de notițe frumos legată, 12 ilustrate cu bărbați renumiți, 72 penițe engleze de birou și alte 395 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tōte aceste obiecte, împreună cu orologiu care singur e vrednic banii, **costă numai fl. 1-80.** Trimite cu ramburs sau per cassa

Casa de esport

H. SPINGARN, Krakau, nr. 80

Dacă se comandă 2 pachete dau un cuțitaș cu două tăițe gratis. Dacă se comandă mai multe pachete la fiecare pachet câte un cuțitaș.

tru ceea-ce nu convine se retrimite banii.

Pen

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 2983 1905 pret.

[287] 2-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza concesiunii dlui ministru r. u. de agricultură nrul 52523 1/A—2/1905 se va vinde în licitațiune publică împreună cu oferte în scris, în 27 Decembrie 1905 la orele 10 a. m. în cancelaria primăriei comunale din **Gurariului**, lemnul de fag de pe teritoriul „Valea Cărbunariului” în estensiune de 267-78 jugere catastrale, estimat cu 35505 m³ lemn de blane și 10222 m³ lemne rotunde.

Prețul de strigare e 58368 cor. 50 fil. Vadiu 10% a prețului de strigare.

Oferte ulterioare nu se vor lua în considerare.

La ofertele în scris e a se alătura vadiul mai sus indicat.

Condițiunile de licitare și de contract generale se pot vedea în orele de oficiu la primăria comunei Gurariului la oficiul pretorial din Seliște, și la curatoratul reg. ung. silvanal de cere din Seliște.

Pădurea e 7 km. depărtare de la stațiunea drumului de fer din Orlat, și 3 km. de la comuna Gurariului, și conduce la ea un drum ținut în stare bună.

Seliște, 1 Decembrie 1905.

Primpretorul cercului.

[281] 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Sălcuia-de sus** din protopresbiteratul Lupșa, se escrie concurs cu termen de 30-zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Cererile provăzute și cu atestatul de maturitate, se vor instrui conform normelor în vigoare și așterne Preaonoratului oficiu protopresbiterat al Lupșei în termenul deschis. Petenții se pot prezenta în vre-o Duminecă ori sērbătore și în biserică din loc pentru a cânta resp. a celebra și cuvânta.

Sălcuia-de-sus, din ședința comitetului parohial, ținută la 31 Octobrie 1905.

Romul Gomboș **Vasilin Ioaniciu**
president. notariu.

ad nr. 812 1905

Vēzut și aprobat.

Ofenbaia, 12 Novembre 1905.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Lupșei.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 91 1905 par. [283] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al treilea de **învēțatoriu** devenit vacant la șcōla confesională gr. or. română din **Tălmăcel**, protopresbiteratul Sibiu, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu de 600 cor. din cassa bisericeii.
2. Cuartir în natură și 2 stângini lemne de foc.

Cuincuenalul se compută numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani în această comună.

Învēțatoriu ales e obligat a cânta în Dumineci și sērbători în o strană.

Cel ales va ocupa postul numai cu începerea anului școlar 1906/7.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți ași așterne rugăriile preaonoratului oficiu protopresbiterat gr. or. în Sibiu.

Tălmăcel, din ședința comitetului parohial ținută la 6 Novembre 1905 st. v.

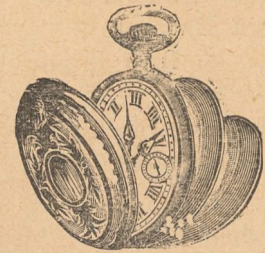
Dumitru Sēcăria **Aurel Barbu**
president. notariu.

Nr. 997.

Cu consensul subscriului.

Sibiu, 16 Novembre 1905.

I. Papiu
protopresbiter.

Cea mai mare invențiune

a noului secol

costă numai

fl. 2-55.

E vorba de orologiu de buzunar remonator de nichel marca „System Roskopf Patent”, cu arătător de secunde, a se trage la 36 ore, lucitor, cu mers regulat și garanție pe 3 ani. (Un lanț de orologiu elegant și 5 juvaericele se adaug gratis.) (275) 3-20

In cas de neconveniență banii se dau înapoi, deci ori-ce risc este eschis. Trimite cu ramburs sau după primirea sumei

M. J. HOLZER

Mare deposit de orologe și aurării, Krakau Oesterr. Dietelsg. 73 și St. Sebastiang. 26.

Liferantul funcționarilor de stat ces. reg.

Lista prețurilor dela orologe și aurării gratis și franco.

Agenți se caută.

Asemenea inserate sunt imitațiuni.

Comandându-se 10 orologe de buzunar unul în cinste.

In „Biblioteca băncilor române” a apărut

Băncile române

din Transilvania și Ungaria

de **Constantin Popp**, funcționarului la centrala „Albinei”, Sibiu. — Se pōte procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu cu prețul de 50 fileri.

Avis domnilor învēțatori!

De la **Librăria arhidieceșană** se pot procura **Tabelele de întuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singuratică **6.60 cor.**, plus porto 92 fileri.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiare

de

Alfred Kormos

directorul revistei „Magyar Pénzügy”

Traduceri autorizate de

Constantin Popp

funcționarului la „Albina” din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu, cea dintăiu cu prețul de 3 cor., ear' cea din urmă cu prețul de 1-50 cor.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatul acesta vindecă și folosește contra *durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuturs de ureche, bitaie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate.* — In cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lunei cari prețuesc cu *mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate.* Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”* deore-ce „Ciasul-Volta atāt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când *aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.* Deja iestinatatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — **Prețul aparatului mic e cor. 4.** — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forțe slabă.

Espeditie din centru și locul de vênçare pentru țēră și strălnătate e: MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea mării împovărări a stomacului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit precu reci ori prea calde sau prin un traiu neregut și au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârçiuiri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tāmăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorază organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiunile de mistuire și influințază puternic asupra noiei formări de sange sănētos.

Prin întrebunțarea regulată a vinului de burueni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Sē nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări,** cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atāt mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni

cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătāl de inimă, insomnie,** precum și conglomerarea sângelui în ficat, plină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtēzā prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei

misturi rele a formării insuciente de sange și a stării bolnăviciose a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdue (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de burueni dă slăbitei puteri de traiu un nou și prospēt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajutā mistuirea și nutrire, ușurēzā formarea și schimbarea materiei, inlesnește formarea sângelui, calmēzā nervi escitati și crezāzā nouă voe de viēțā. Nenumerate scrisori de recunoscință și mulțămiți dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vênçare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din **Sibiu, Turnașor, Seliște, Oena, Slănic, Șeica-mare, Noorich, Avrig, Tălmăciu, Boița, Cisnădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Potana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrițaleu, Sebeșul-sus, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihăi, Teiuș, Blaj, Pânade, Tapu, Meștaș, Blăjeș, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hațeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc.** — precum și în tōte celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în tōte calitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vē de falsificări!

Sē se cerā anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 50,0 Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăzā, Aniș, Rădēcina „Helen”, iarba ferului americană, Rădēcina „Entianus”, „Kalmus” à 10,0. Tōte aceste se amestecă. un. dem. [11] 10—